

§ 164

Dnr 2016/KS 0401 001

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen anses besvarad.
2. Tyresö bostäder AB rekommenderas att ytterligare satsa på informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Reservation

Marie Åkesdotter (MP) reserverar sig.

Anita Mattsson (S) reserverar sig för de tjänstgörande socialdemokraternas räkning.

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund, Rickard Ljung, Mikael Ordenius och Lilian Nylinder från Miljöpartiet har i december 2016 lämnat in motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan. I motionen föreslås att fullmäktige beslutar:

- att initiera informationsinsatser om avfallshantering för att erbjuda hushåll "miljötratten" så att vegetabiliska matoljor kan samlas upp.
- att ge Tyresö bostäder AB i uppdrag att initiera informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende

Motionen remitterades till tekniska kontoret inom kommunstyrelseförvaltningen och till Tyresö bostäder. Tekniska kontoret beskriver i bifogad tjänsteskrivelse det arbete som redan pågår och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad. Tyresö bostäders styrelse har skickat in svar på motionen, vilket har kompletterats med en tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunledningsutskottet återremitterade ärendet den 9 augusti 2017 till kommunstyrelseförvaltningen för komplettering med svar även på att-sats två. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i den kompletterade tjänsteskrivelsen att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad samt att rekommendera Tyresö bostäder AB att göra ytterligare informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Kommunledningsutskottet har på nytt berett ärendet och föreslår att kommunstyrelsen ska föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad samt att rekommendera Tyresö bostäder AB att ytterligare satsa på informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Saweståhl (M) föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad samt att rekommendera Tyresö bostäder AB att ytterligare satsa på informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Yrkande

Marie Åkesdotter (MP) yrkar bifall till motionen. Anita Mattsson (S) stödjer Marie Åkesdotters (MP) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Marie Åkesdotters (MP) yrkande. Kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget.

Bilagor

Kommunledningsutskottet protokollsutdrag 2017-08-31 §142.pdf

Tjänsteskrivelse Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappans andra attsats.pdf

Kommunledningsutskottet protokollsutdrag 2017-08-09 §125.pdf

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Tyresö bostäder Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Motion Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

§ 142

Dnr 2016/KS 0401 001

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen anses besvarad.
2. Tyresö bostäder AB rekommenderas att ytterligare satsa på informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Protokollsanteckning

Marcus Obligado (V) hade yrkat bifall till motionen om han hade haft rösträtt.

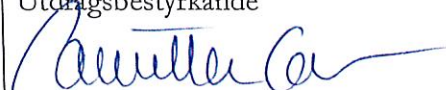
Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund, Rickard Ljung, Mikael Ordenius och Lilian Nylinder från Miljöpartiet har i december 2016 lämnat in motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan. I motionen föreslås att fullmäktige beslutar:

- att initiera informationsinsatser om avfallshantering för att erbjuda hushåll "miljötratten" så att vegetabiliska matoljor kan samlas upp.
- att ge Tyresö bostäder AB i uppdrag att initiera informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende

Motionen remitterades till tekniska kontoret inom kommunstyrelseförvaltningen och till Tyresö bostäder. Tekniska kontoret beskriver i bifogad tjänsteskrivelse det arbete som redan pågår och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad. Tyresö bostäders styrelse har skickat in svar på motionen, vilket har kompletterats med en tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunledningsutskottet återremitterade ärendet den 9 augusti 2017 till kommunstyrelseförvaltningen för komplettering med svar även på att-sats två. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår i den kompletterade tjänsteskrivelsen att

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad samt att rekommendera Tyresö bostäder AB att göra ytterligare informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Saweståhl (M) föreslår att kommunledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad samt att rekommendera Tyresö bostäder AB att ytterligare satsa på informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Yrkande

Marie Åkesdotter (MP) och Anita Mattsson (S) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om kommunledningsutskottet bifaller ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunledningsutskottet bifaller Marie Åkesdotters (MP) och Anita Mattssons (S) yrkande. Kommunledningsutskottet bifaller ordförandeförslaget.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappans andra attsats.pdf

Kommunledningsutskottet protokollsutdrag 2017-08-09 §125.pdf

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Tyresö bostäder Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Motion Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg Björk
Chef för medborgarfokus och tekniska kontoret
08-57829128

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-08-22

1 (2)

Diarienummer

2016/KS 0401 001

Kommunledningsutskottet

Svar på motionen Dags att klättra upp för avfallstrappans andra attsats

Förslag till beslut

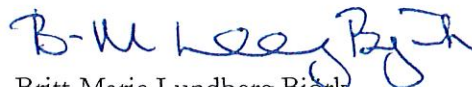
Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

- Tyresö Bostäder AB rekommenderas att ytterligare satsa på informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg Björk
Chef medborgarfokus och
tekniska kontoret

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund, Richard Ljung, Mikael Ordenius och Lilian Nylinder från Miljöpartiet har i december 2016 lämnat in en motion om att ge vårt kommunala bostadsföretag, Tyresö Bostäder AB, i uppdrag att initiera ett arbete med informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende, i syfte att klättra uppåt i avfallstrappan.

Tyresö Bostäders bedömning

Tyresö Bostäder har i tjänsteskrivelse, bilaga, beskrivit de informationsinsatser och projekt de initierat för att minska avfallsmängden.

Ett pilotprojekt med matavfallsinsamling pågår i ett område. Hittills har anslutningen varit låg så upprepade informationsinsatser har genomförts. Tyresö Bostäder kommer att fortsätta projektet och utöka antalet områden med matavfallsinsamling.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att ett arbete med utökade informationsinsatser och förenklad hantering av avfallet är viktigt för att få fler boende att delta.

UTDRAG

§ 125

Dnr 2016/KS 0401 001

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan

Kommunledningsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras för komplettering med svar även på att-sats nummer två.

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund, Rickard Ljung, Mikael Ordenius och Lilian Nylinder från Miljöpartiet har i december 2016 lämnat in motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan. I motionen föreslås att fullmäktige beslutar:

att initiera informationsinsatser om avfallshantering för att erbjuda hushåll "miljötratten" så att vegetabiliska matoljor kan samlas upp.

att ge Tyresö bostäder AB i uppdrag att initiera informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende

Motionen remitterades till tekniska kontoret inom kommunstyrelseförvaltningen och till Tyresö bostäder. Tekniska kontoret beskriver i bifogad tjänsteskrivelse det arbete som redan pågår och föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad. Tyresö bostäders styrelse har skickat in svar på motionen, vilket har kompletterats med en tjänsteskrivelse från kommunstyrelseförvaltningen som föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Yrkande

Marie Åkesdotter (MP) yrkar att ärendet återremitteras för komplettering med svar även på att-sats nummer två.

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om kommunledningsutskottet bifaller Marie Åkesdotters (MP) yrkande om återremiss och finner att kommunledningsutskottet bifaller det.

Bilagor

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Tyresö bostäder Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Tjänsteskrivelse Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Motion Dags att klättra uppför avfallstrappan.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
VA- och renhållningsavdelningen
Bertil Eriksson
08-5782 9539
bertil.eriksson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2017-03-24
1 (2)

Diarienummer
2017/KSTK 0008 91

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan

Förslag till beslut

- Motionen anses besvarad.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg Björk
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund, Rickard Ljung, Mikael Ordenius och Lilian Nylinder från Miljöpartiet de gröna har i december 2016 lämnat in en motion om att dels minska avfallsmängderna, men att även öka insamlingen av mat- och fettavfall från hushåll genom ökade informationsinsatser.

I motionen föreslås informationsinsatser för att erbjuda hushåll en så kallad miljötratt för insamling av matoljor och fettavfall. Motionens förslag om Tyresö bostäders arbete för att förenkla avfallshanteringen besvaras av Tyresö bostäder.

Förvaltningens bedömning

Matoljor och fettavfall som idag i stor grad hålls i hushållens avlopp utgör en förlorad resurs för återvinning av dessa produkter. Samtidigt utgör dessa oljor och fetter ett problem i avloppsledningsnät vilket, utöver ökade underhållsbehov och påföljande merkostnader i det mottagande kommunala VA-nätet, även orsakar igensättning och funktionsproblem i fastigheternas egna servisledningar och installationer.

Tekniska kontoret ser därför, som motionärerna, stor fördel i att flertalet hushåll ges en ökad möjlighet att samla upp dessa produkter på lämpligt sätt istället för att belasta VA-systemen. Som följd av detta har VA- och renhållningsavdelningen redan påbörjat en upphandlingsprocess för inköp och distribution av motsvarande så kallade miljötrattar till, i första hand, samtliga hushåll i kommunen som är anslutna till det kommunala VA-nätet.

Utdelningen och distributionen av dessa insamlingsprodukter kommer att föregås av en lämpligt utformad informationsaktivitet i syfte att upplysa om problemställningen med oljor och fetter, samt att produkterna samtidigt utgör en lätt återvunnen resurs vilket bidrar till att öka resursutnyttjandet och även minska avfallsmängderna i samhället.

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg Björk
Chef för medborgarfokus och tekniska kontoret
08-57829128

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-06-19

1 (2)

Diarienummer

2016/KS 0401 001

Kommunstyrelsen

Svar på motionen Dags att klättra uppför avfallstrappan

Förslag till beslut

- Motionen anses besvarad.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg Björk
Chef medborgarfokus och
tekniska kontoret

Beskrivning av ärendet

Marie Åkesdotter, Peter Bylund, Rickard Ljung, Mikael Ordenius och Lilian Nylinder från Miljöpartiet har i december 2016 lämnat in en motion om att ge vårt kommunala bostadsföretag, Tyresö Bostäder AB, i uppdrag att initiera ett arbete med informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende, i syfte att klättra uppåt i avfallstrappan.

Tyresö bostäders bedömning

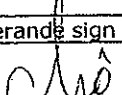
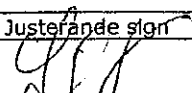
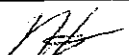
Tyresö bostäder har i tjänsteskrivelse, bilaga, beskrivit de informationsinsatser och projekt de initierat för att minska avfallsmängden.

Ett pilotprojekt med matavfallsinsamling pågår i ett område. Hittills har anslutningen varit låg så upprepade informationsinsatser har genomförts. Tyresö Bostäder kommer att fortsätta projektet och utöka antalet områden med matavfallsinsamling.

§ 13 Svar på motion tillställt Tyresö Bostäder AB, bilagor

Förslag till svar på motion "Dags att klättra uppför avfallstrappan".

Styrelsen godkänner svaret och uppdrar till VD att lämna detta till kommunen.

Justerande sign	Justerande sign	Justerande sign	Utdragsbestyrkande
			

Tyresö Bostäder AB
Maria Öberg
VD
08-682 61 2
maria.oberg@tyresobostader.se
Box 235
135 27 Tyresö

TJÄNSTESKRIVELSE
2017-04-24

Diarienummer 2017/KSTK 00091

Svar på motionen: Dags att klättra uppför avfallstrappan

Att ge vårt kommunala bostadsföretag, Tyresö Bostäder AB, i uppdrag att initiera ett arbete med informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende, i syfte att klättra uppåt i avfallstrappan.

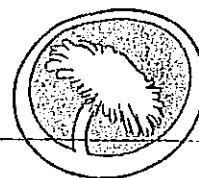
Tyresö Bostäder anser att detta är ett viktigt område och inser samtidigt att det är en process att få sina hyresgäster att ändra ett beteende.

Tyresö Bostäder erbjuder idag flera möjligheter för sina hyresgäster att lämna restavfall. Hushållssopor är en självklarhet och i princip alla bostadsområden har grovsoprum som hanterar olika fraktioner av avfall. I anslutning till de flesta av bolagets områden finns även återvinningsstationer. Information om detta ges till alla nyinflyttade hyresgäster som också erhåller ett passerkort till, och information om, Kretsloppscentralen.

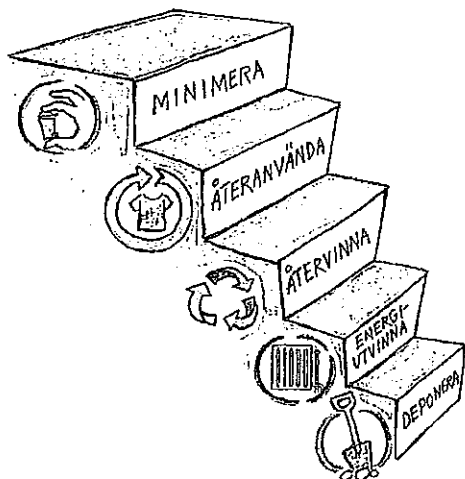
Tyresö Bostäder har därtill startat ett projekt kring sopsortering för att tillsammans med hyresgästerna minska det växande sopberget. Projektet har genomförts i ett område där grovsoprum fräschats upp med bättre belysning, tydliga skyltar och uppmärkning av kärl. En informationsdag hölls tillsammans med hyresgästerna och en informerande broschyr delades ut till alla hyresgäster. Innehållet i broschyren berättar var och vad som ska lämnas på respektive ställe samt vad som mer finns att göra för att återvinna och återanvända i stället för att slänga.

Projektet kommer att fortsätta i fler bostadsområden samtidigt som vi arbetar för att minska antalet hämtställen där det är möjligt, utan att försvåra avfallshanteringen för våra hyresgäster. Finns till exempel närhet till externa återvinningsstationer hänvisar vi våra hyresgäster dit för sortering av glas, papper och metall. Med färre hämtställen kan vi minimera transporterna i våra områden och samtidigt minska den kostnad som hanteringen av grovavfall genererar, en kostnad som i slutändan läggs på hyran.

Tillsammans med Tyresö kommun genomförs ett pilotprojekt med matavfallsinsamling i ett av bolagets områden. Försöket har fallit väl ut så till vida att det varit få reklamationer (felsorteringar) men tyvärr är anslutningen låg, trots upprepade informationsinsatser. Tyresö Bostäder kommer att fortsätta projektet och utöka antalet områden med matavfallsinsamling där det är möjligt, det vill säga där det finns utrymmen för avfallskärl.

Motion

Kommunfullmäktige 15 december 2016

Dags att klättra uppför avfallstrappan!

Det är hög tid nu att klättra uppför avfallstrappan. Först och främst gäller det att minimera resursanvändningen, dvs förhindra att avfallet uppstår. Sopor är resurser och mycket av det vi kastar hade kunnat tas tillvara, till förmån för miljö, klimat och vår ekonomi. Vi måste därför också bli bättre på att återanvända våra saker, därefter återvinna materialet och göra nya produkter. Nästa steg i avfallstrappan är energiåtervinning och i absolut sista hand deponeras avfallet.

I våra soppsåsar hamnar många olika saker, mycket av den mat som slängs, ca 19 kilo, skulle ha kunnat ätas. Totalt slängs ca 70 kilo matavfall per person och år, varav en tredjedel mat slängs helt i onödan. Det visar statistik från SCB. Enligt det nationella målet ska minst hälften av allt matavfall tas omhand år 2018. Om detta mål ska nås måste vi förbättra matavfallsinsamlingen.

Enligt information från Tyresö kommun, håller utsorterat avfall hög kvalitet här. Felsortering i matavfallskärlet är ovanligt och tyresöborna tycks ha stor kunskap om källsortering och vill göra en insats för miljön. Emellertid saknas matavfallsinsamling i de flesta flerfamiljshus och många hushåll som erbjudits matavfallsinsamling har inte nappat på idén.

Mycket av det vi köper ligger i förpackningar av plast, glas, metall, papper eller kartong. År 2015 återvanns hela 94 procent av glasförpackningarna, men bara 45 procent av alla plastförpackningar. Här finns en hel del att göra!

Kläder och textilier slängs i stora mängder. I snitt köper varje svensk 13 kg kläder och textilier per år, men slänger samtidigt 8 kg i soporna. Mätningar visar att cirka 60 % av detta är hela textilier som skulle ha kunnat återanvändas.

Soporna skulle kunna halveras, skriver "Avfall Sverige", 29 november 2016.

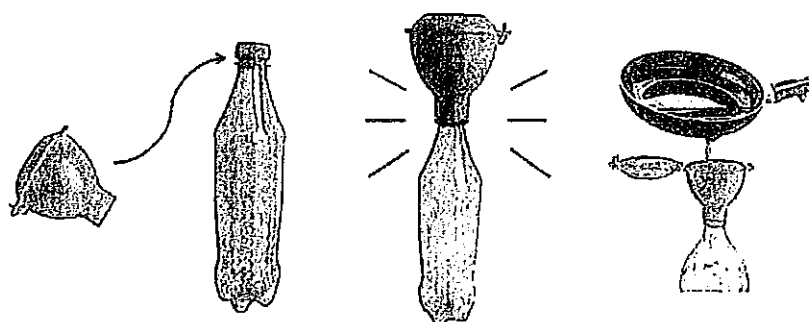
I snitt är det bara en tredjedel av det som slängs i restavfallet som egentligen hör hemma där. Resten är matavfall, förpackningar och returpapper. Det visar en sammanställning av plockanalyser i 109 svenska kommuner åren 2013- 2016. Mest felsorterade sopor hittar man hos dem som bor i lägenheter. Här kunde två tredjedelar av innehållet ha lämnats till materialåtervinning.

Hur insamlingen sker påverkar också hushållens sopsortering. De som kan lämna förpackningar och tidningar till återvinning där de bor, sorterar ut mer än de som måste gå/åka till en återvinningsstation. Detta är särskilt tydligt där det finns fastighetsnära insamling i kärl med flera fack för olika avfallslag.

I ett villahushåll uppstår i snitt 7,2 kg mat- och restavfall per vecka. Motsvarande siffra för ett lägenhetshushåll är 5,2 kg. I villahushåll är källsorteringsgraden högre för matavfall än i lägenhetshushåll. 73% av matavfallet från villahushåll är rätt sorterat jämfört med 47% i lägenhetshushåll (i snitt för hushåll med utsortering av matavfall), men källsorteringsgraden beror även på typen av insamlingsystem.

Mycket av våra matrester spolats ner i vask och avlopp. Det gäller matlagningsoljor (som vi använder allt mer av) och fett. Ändrade levnads- och matvanor kan ge nya problem, men också nya lösningar. Flera kommuner, energi- och bostadsbolag, bostadsrättsföreningar mm, arbetar med informationsinsatser ("fett-vett") och åtgärder för att få hushållen att samla upp oljerester från stekpannan, marinader, olja i burkar med saltorkade tomater, oliver mm. I dagarna introducerade Kungälv kommun "miljötratten", i syfte att lätt samla upp vegetabiliskt fett-/matoljerester från hushållen, fett som ska gå till återvinning. Miljötratten kan skruvas direkt på PET-flaskor.

Åtgärder för fettinsamling ger flera vinster – "fettinfarkter" (stopp, översvämningar och dålig lukt) förhindras i ledningssystemet, miljön skonas (1 liter nedspolat fett förorenar ca 1000 liter vatten) och fett kan återvinnas. Återvunnet matfett kan ersätta jungfrulig råvara som palmolja, där regnskog ofta skövlasts för att bereda plats för palmplantage. Fettet kan bli biogas, tvål, tvättmedel, stearinljus mm. Fett och matolja är en viktig resurs som vi inte har råd att bara hålla bort!

Vi föreslår fullmäktige att besluta:

att initiera en kampanj/utökade informationsinsatser om avfallshantering, där Tyresös hushåll erbjuds "miljötratten", så att vegetabiliska matoljor kan samlas upp och in.

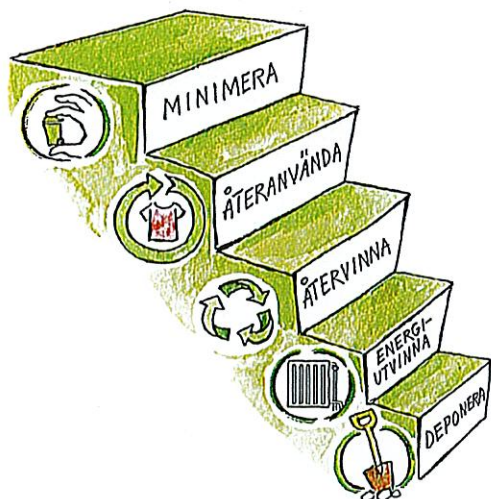
att ge vårt kommunala bostadsföretag, Tyresö bostäder AB, i uppdrag att initiera ett arbete med informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende, i syfte att klättra uppåt i avfallstrappan.

För Miljöpartiet i Tyresö

Marie Åkesdotter Peter Bylund Rickard Ljung Mikael Ordenius Lilian Nylinder

Motion

Kommunfullmäktige 15 december 2016

Dags att klättra uppför avfallstrappan!

Det är hög tid nu att klättra uppför avfallstrappan. Först och främst gäller det att minimera resursanvändningen, dvs förhindra att avfallet uppstår. Sopor är resurser och mycket av det vi kastar hade kunnat tas tillvara, till förmån för miljö, klimat och vår ekonomi. Vi måste därför också bli bättre på att återanvända våra saker, därefter återvinna materialet och göra nya produkter. Nästa steg i avfallstrappan är energiåtervinning och i absolut sista hand deponeras avfallet.

I våra soppsåsar hamnar många olika saker, mycket av den mat som slängs, ca 19 kilo, skulle ha kunnat ätas. Totalt slängs ca 70 kilo matavfall per person och år, varav en tredjedel mat slängs helt i onödan. Det visar statistik från SCB. Enligt det nationella målet ska minst hälften av allt matavfall tas omhand år 2018. Om detta mål ska nås måste vi förbättra matavfallsinsamlingen.

Enligt information från Tyresö kommun, håller utsorterat avfall hög kvalitet här. Felsortering i matavfallskärlet är ovanligt och tyresöborna tycks ha stor kunskap om källsortering och vill göra en insats för miljön. Emellertid saknas matavfallsinsamling i de flesta flerfamiljshus och många hushåll som erbjudits matavfallsinsamling har inte nappat på idén.

Mycket av det vi köper ligger i förpackningar av plast, glas, metall, papper eller kartong. År 2015 återvanns hela 94 procent av glasförpackningarna, men bara 45 procent av alla plastförpackningar. Här finns en hel del att göra!

Kläder och textilier slängs i stora mängder. I snitt köper varje svensk 13 kg kläder och textilier per år, men slänger samtidigt 8 kg i soporna. Mätningar visar att cirka 60 % av detta är hela textilier som skulle ha kunnat återanvändas.

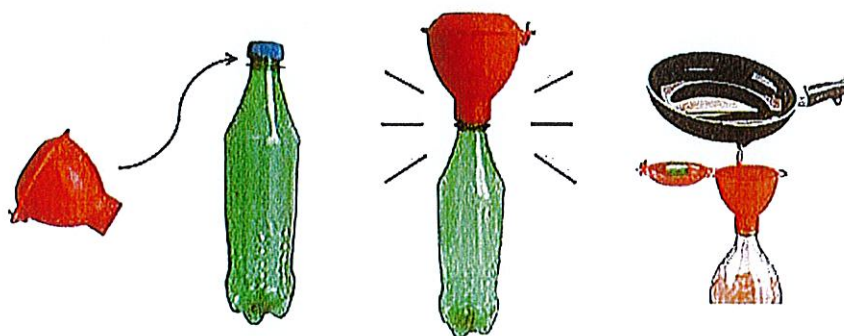
Soporna skulle kunna halveras, skriver "Avfall Sverige", 29 november 2016.

I snitt är det bara en tredjedel av det som slängs i restavfallet som egentligen hör hemma där. Resten är matavfall, förpackningar och returpapper. Det visar en sammanställning av plockanalyser i 109 svenska kommuner åren 2013- 2016. Mest felsorterade sopor hittar man hos dem som bor i lägenheter. Här kunde två tredjedelar av innehållet ha lämnats till materialåtervinning.

Hur insamlingen sker påverkar också hushållens sopsortering. De som kan lämna förpackningar och tidningar till återvinning där de bor, sorterar ut mer än de som måste gå/åka till en återvinningsstation. Detta är särskilt tydligt där det finns fastighetsnära insamling i kärl med flera fack för olika avfallsslag.

I ett villahushåll uppstår i snitt 7,2 kg mat- och restavfall per vecka. Motsvarande siffra för ett lägenhetshushåll är 5,2 kg. I villahushåll är källsorteringsgraden högre för matavfall än i lägenhetshushåll. 73% av matavfallet från villahushåll är rätt sorterat jämfört med 47% i lägenhetshushåll (i snitt för hushåll med utsortering av matavfall), men källsorteringsgraden beror även på typen av insamlingssystem.

Mycket av våra matrester spolas ner i vask och avlopp. Det gäller matlagningsoljor (som vi använder allt mer av) och fett. Ändrade levnads- och matvanor kan ge nya problem, men också nya lösningar. Flera kommuner, energi- och bostadsbolag, bostadsrättsföreningar mm, arbetar med informationsinsatser ("fett-vett") och åtgärder för att få hushållen att samla upp oljerester från stekpannan, marinader, olja i burkar med saltorkade tomater, oliver mm. I dagarna introducerade Kungälv kommun "miljötratten", i syfte att lätt samla upp vegetabiliskt fett-/matoljerester från hushållen, fett som ska gå till återvinning. Miljötratten kan skruvas direkt på PET-flaskor.

Åtgärder för fettinsamling ger flera vinster – "fettinfarkter" (stopp, översvämningar och dålig lukt) förhindras i ledningssystemet, miljön skonas (1 liter nedspolat fett förorenar ca 1000 liter vatten) och fett kan återvinnas. Återvunnet matfett kan ersätta jungfrulig råvara som palmolja, där regnskog ofta skövats för att bereda plats för palmlantage. Fettet kan bli biogas, tvål, tvättmedel, stearinljus mm. Fett och matolja är en viktig resurs som vi inte har råd att bara hälla bort!

Vi föreslår fullmäktige att besluta:

att initiera en kampanj/utökade informationsinsatser om avfallshantering, där Tyresös hushåll erbjuds "miljötratten", så att vegetabiliska matoljor kan samlas upp och in.

att ge vårt kommunala bostadsföretag, Tyresö bostäder AB, i uppdrag att initiera ett arbete med informationsinsatser och förenkla hanteringen av rest- och matavfall för de boende, i syfte att klättra uppåt i avfallstrappan.

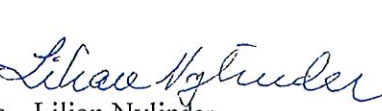
För Miljöpartiet i Tyresö

Marie Åkesdotter

Peter Bylund

Rickard Ljung

Mikael Ordenius

Lilian Nylinder

Datum 2017-08-09
Tid 09:00–11:00
Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2017-08-15

Paragrafer 100 - 129

Sekreterare

Hillevi Elvhage

Ordförande

Fredrik Saweståhl

§§ 100-119 och 121-129

Anita Mattsson

§ 120

Justerande

Marie Åkesdotter

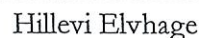
Marie Åkesdotter

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum 2017-08-09
Datum då anslaget sätts upp 2017-08-16
Datum då anslaget tas ned 2017-09-07
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande § 100-119 samt 121-129, ej närvarande § 120

Anita Mattsson (S), ordförande § 120

Andreas Jonsson (M), tjänstgörande ersättare för Mats Lindblom (L) § 115, tjänstgörande ersättare för Fredrik Saweståhl (M) § 120

Anna Steele (L), tjänstgörande ersättare för Mats Lindblom (L) § 100-114 samt 116-129

Ulrica Riis-Pedersen (C)

Leif Kennerberg (KD)

Kristjan Vaigur (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Anna Lund (KD)

Anders Linder (S)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen

Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen

Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen

Jonas Jansfors, HR-chef, kommunstyrelseförvaltningen

Urban Petrén, it-chef, kommunstyrelseförvaltningen

Inger Carlsson, handläggare, kommunstyrelseförvaltningen

Bernt Eklund, projektledare, kommunstyrelseförvaltningen

Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Frånvarande

Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande

Helen Dwyer (C)

Karin Ljung (S)

Inger Gemicioglu (V)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2017-08-31
 Tid 09:00–11:40
 Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2017-09-04

Paragrafer 130 - 144

Sekreterare

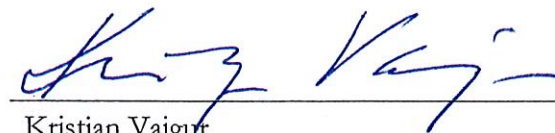
Hillevi Elvhage

Ordförande

Fredrik Saweståhl

Justerande

Kristjan Vaigur

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
 Sammanträdesdatum 2017-08-31
 Datum då anslaget sätts upp 2017-09-05
 Datum då anslaget tas ned 2017-09-27
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande

Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande

Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande

Ulrica Riis-Pedersen (C), från och med kl. 09.10 §§ 130-131 samt 134-144

Helen Dwyer (C), tjänstgörande ersättare för Ulrica Riis-Pedersen (C) §§ 132-133

Leif Kennerberg (KD)

Kristjan Vaigur (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Andreas Jonsson (M), från och med kl. 09.15 §§ 130-131 och 136 -144

Anna Steele (L)

Anna Lund (KD)

Anders Linder (S)

Marcus Obligado (V)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen

Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen

Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen

Jonas Jansfors, HR-chef, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 130, 132-144

Urban Petrén, it-chef, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 132-144

Sara Kopparberg, stadsbyggnadschef, stadsbyggnadsförvaltningen, §§ 130, 136-144

Irene Hededal, förvaltningschef, utvecklingsförvaltningen, §§ 130-131 samt 139-144

Bertil Eriksson, chef VA och renhållning, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 130 samt 132-144

Jan Nilsson, chef fastighetsenheten, kommunstyrelseförvaltningen

Catarina Stavenberg, seniorkonsult, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 132-144

Bernt Eklund, projektledare, kommunstyrelseförvaltningen

Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Per Leckström, fastighetsstrateg, kommunstyrelseförvaltningen

Johan Nilsson, byggprojektledare, stadsbyggnadsförvaltningen, §§ 132-144

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Carolin Andersson, planarkitekt, stadsbyggnadsförvaltningen, §§ 130 samt 136-144

Lena Hellström, fritidschef, utvecklingsförvaltningen, §§ 130-131 samt 140-144

Frånvarande

Karin Ljung (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Datum 2017-09-13
 Tid 18:30–19:25
 Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2017-09-26

Paragrafer 154 - 167

Sekreterare
 Hillevi Elvhage

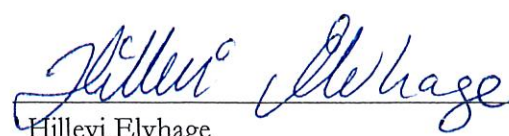
Ordförande
 Fredrik Saweståhl

Justerande
 Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
 Sammanträdesdatum 2017-09-13
 Datum då anslaget sätts upp 2017-09-27
 Datum då anslaget tas ned 2017-10-19
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
 Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande

Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande

Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande

Anki Svensson (M)

Andreas Jonsson (M)

Dick Bengtson (M)

Ulrica Riis-Pedersen (C)

Leif Kennerberg (KD)

Kristjan Vaigur (S)

Carl Johan Karlson (S)

Karin Ljung (S), tjänstgörande ersättare för Jannice Rockstroh (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Marie Axelsson Ahl (SD), tjänstgörande ersättare för Anders Wickberg (SD)

Ersättare

Lotta Stjernfeldt (M)

Peter Odelvall (M)

Anna Steele (L)

Helen Dwyer (C)

Anna Lund (KD)

Anders Linder (S)

Peter Bylund (MP)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen

Torstein Tysklind, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen

Jimmy Andersson, förhandlingschef, kommunstyrelseförvaltningen

Leonid Yurkovskiy, politisk sekreterare, SD

Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Christer Fransson, projektledare, kommunstyrelseförvaltningen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Frånvarande

Annika Henningsson (M)

Mats Larsson (L)

Jannice Rockstroh (S)

Lennart Jönsson (S)

Marcus Obligado (V)

Anders Wickberg (SD)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------